

PETER BRINK

'Eigen verantwoordelijkheid'

DE TOEKOMST VAN

Goed nieuws voor alle 'ambitieuze' registeraccountants. Het NIVRA verscherpt op korte termijn de eisen die aan de Permanente Educatie van registeraccountants gesteld worden. Dat is een goede zaak. Nu wordt de PE-kwaliteit namelijk vooral bewaakt op basis van 'eigen verantwoordelijkheid.' Maar dit is fraudegevoelig en heeft veel weg van een in deze branche zo verafschuwd tegengesteld belang.

Ruud Vergoossen van het NIVRA: 'De kwaliteitswaarborg van de trainingen moeten we hoog houden'

De titel registeraccountant (RA) is er een om trots op te zijn. Na jarenlange studie afstuderen en vervolgens in de praktijk werken. Maar dan moet je wel je kennis via Permanente Educatie (PE) op peil houden ten behoeve van een verantwoorde beroepsuitoefening. Een loffelijk streven van het NIVRA, de eer en stand van de accountants moet immers in stand gehouden worden. De praktijk wijst echter uit dat de PE-regeling hier en daar nogal wat gebreken vertoont.

Niet controleerbaar

Jaarlijks dient een RA maar liefst veertig punten te halen om aan de eis te voldoen. Voor een buitenstaander lijkt dat veel. Maar als je al punten haalt voor het lezen van een artikel in het vakblad *De Accountant* (één punt per artikel) dan kan een RA wel erg makkelijk aan zijn verplichting voldoen. Dit alles gebeurt nu zelfs nog op basis van eigen verantwoordelijkheid en eigen registratie. Want wie controleert of deze RA zijn vakliteratuur wel werkelijk heeft gelezen? Is

dat intern te controleren? Leest er een collega-accountant mee? Of komt het NIVRA zelf langs voor een 'leesmiddag'? Niets blijkt minder waar. Ruud Vergoossen, directielid van het NIVRA, erkent de tekortkomingen van de huidige regeling. 'Volgend jaar zal deze regeling dan ook niet meer bestaan. Het is niet te controleren en het lezen van vakliteratuur hoort bij het vak, daar hoor je geen extra punten meer voor te scoren. Op de Algemene Ledenvergadering in december zal worden voorgesteld om deze regeling te schrappen.'

Wel moet hierbij aangetekend worden dat je tegenwoordig met het lezen van vakliteratuur 'slechts' twintig punten kunt halen. De andere PE-punten haalt een RA door het verrichten van activiteiten die rekening houden met de individuele werksituatie. Deze punten moeten evenwichtig worden verdeeld over de kennisgebieden accountantscontrole, administratieve organisatie, externe verslaggeving, bedrijfseconomie, en relevante andere gebieden voor de accountantsfunctie.

Vereist niveau

Merkwaardig genoeg kan een RA echter ook punten verzamelen voor het bijwonen van een door een derde partij georganiseerde training, zonder dat het NIVRA weet wat daar inhoudelijk besproken wordt. 'En ook dat is een merkwaardige zaak,' analyseert Ruud Vergoossen. 'Vaak worden accoun-

'Niemand is ooit berispt voor het versloffen van de studie'

tants door misleidende advertenties naar zo'n training toe getrokken. "Scor PE-punten, volg onze training." Dan lijkt het net alsof het NIVRA die training geaccrediteerd heeft, maar dat is absoluut niet zo. Een training moet in het vakgebied van de accoun-

werkt fraude in de hand

PERMANENTE EDUCATIE

RA Wilfred Castricum: 'Er is zoveel wildgroei aan trainingen'

Wilfred Castricum: 'Zichtbare controle werkt kwaliteitsverhogend'

'Een goede zaak,' zo typeert RA Wilfred Castricum de verscherpte eisen die aan het behalen van PE-punten gesteld gaan worden. Hij is venoot register accountant bij Niehe Lancée Registeraccountants in Haarlem.

'Deze maatregel zal leiden tot een betere kwaliteit. Nu krijg je nog punten voor het lezen van vakliteratuur, terwijl dat eigenlijk bij de gewone beroepsuitoefening hoort. Een hele goede zaak dat je daar in de toekomst geen PE-punten meer voor krijgt. Zelf hebben wij wel een goede interne controle op het volgen van trainingen, zowel qua aanmelding als op het daadwerkelijk volgen van de training. Elke RA volgt louter trainingen die door het NIVRA worden georganiseerd. Er is zoveel wildgroei aan trainingen dat wij hebben gekozen voor kwaliteit.'

tancy liggen en dient bij te dragen aan het onderhouden van de basiskennis of het bijhouden van de ontwikkelingen na het afleggen van het accountantsexamen. Dit impliceert dat de training van een niveau dient te zijn dat minimaal gelijk is aan hetgeen voor een accountantsexamen vereist is. Intern geven wij trainingen die aan die kwalificatie voldoen, maar dat is extern zeker niet altijd geval. Het bestuur heeft wel verzoeken gehad van opleidingsinstellingen om de door hen georganiseerde trainingen te erkennen in het kader van verplichte permanente educatie, maar onder de huidige regeling gaan wij daar niet op in.'

Eigen verantwoordelijkheid

Feit blijft dat de RA makkelijk aan zijn PE-punten komt, nu de controle daarop grotendeels hapert. Bottleneck is de door het NIVRA in het leven geroepen 'eigen verantwoordelijkheid.' Zoals ook blijkt uit de handleiding voor Permanente Educatie. 'Vastlegging dient plaats te vinden onder verantwoordelijkheid van de registerac-

countant zelf. Het verdient aanbeveling de registratie van PE-activiteiten centraal op kantoor te registreren.' De eerste vorm van controle is in beginsel de 'collegiale toetsing'. In een beroepsgroep waar men altijd speurt naar technische functiescheidingen en tegengestelde belangen blijft dat een opmerkelijk aspect. Ruud Vergoossen: 'Een keer in de vier jaar worden accountantskantoren collegiaal getoetst. Een van de punten is de PE-verplichting. Hebben ze daar wel aan voldaan? Het College van Collegiale Toetsing wijst hen daarop. Als wordt geconstateerd dat je niet of niet volledig hebt voldaan aan de PE-verplichting, dan zal het College eerst een redelijke termijn stellen waarbinnen je alsnog aan die verplichting kan voldoen. Blijf je nog steeds in gebreke dan kan de kwestie worden voorgelegd aan de Raad van Tucht. Er staan zelfs sancties op, zoals een schriftelijke waarschuwing, schriftelijke berisping, schorsing en zelfs doorhaling.' Dat klinkt nogal heftig, maar de represailles blijken mee te vallen, erkent ook Vergoossen: 'Voor het niet bijhou-

den of niet volgen van permanente educatie is nog nooit iemand berispt.'

Nieuwe richtlijn

Prangende vraag: Hoe nu verder? De problemen zijn door de werkgroep geanalyseerd. Hoe voorkomt het NIVRA een verdere devaluatie van de PE-punten?

'Wij moeten scherper controleren,' weet Ruud Vergoossen. 'Sommige trainingen gaan we verplicht stellen zoals die voor openbare accountant, een training over de nieuw in te voeren richtlijn voor onafhankelijkheid. We willen toe naar Structure Learning Activities, dat wil zeggen activiteiten waar je objectief kan vaststellen wat de zwaarte is en die training moet achteraf ook controleerbaar zijn. Intern gaan wij ook meer cursussen geven, dan hebben we toezicht op de lesstof en op de aanwezigen. De kwaliteitswaarborg moeten we hoog houden. Maar we overwegen ook om aparte instituten te gaan testen en vervolgens te accrediteren. Grote accountantskantoren kunnen ook zelf dat soort bijeenkomsten gaan organiseren.' ■